

**Repere metodologice
pentru aplicarea curriculumului la clasa a XII-a
(primul an al ciclului superior al liceului)
în anul școlar 2024-2025**

Disciplina: RELIGIE -CULTUL ORTODOX

BUCUREȘTI, 2024

Notă: Prezentul document este aplicabil la toate clasele a XII-a de liceu tehnologic special/ primul an al ciclului superior al liceului, indiferent de domeniul de pregătire profesională.

I. INTRODUCERE

PREMISE PENTRU APLICAREA CURRICULUMULUI LA CLASA A XII-A/ ÎN PRIMUL AN AL CICLULUI SUPERIOR AL LICEULUI, ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025

Context

La nivelul sistemului educațional din România, calendarul școlar corespunzător anului școlar 2021- 2022, 2022-2023, 2023-2024 a suferit modificări în ceea ce privește structura anului școlar ,dar și perioada de evaluare și sistemul de notare.

De asemenea a fost introdusă și săptămâna Școala Verde, context ceea ce a dus dificultăți în parcurgea integrală la programei școlare care a păstrat aceleași conținuturi.

Prezentul document oferă un cadru de recomandări pentru profesorii care predau disciplina de studiu Religie, clasa a– XII-a,nivel liceal special, în scopul de a sprijini activitatea acestora în anul școlar 2024-2025.

Religia este o disciplină școlară care are continuitate pe parcursul anilor de studiu liceali și care se bazează pe formarea anterioară de competențe, fiind în relație directă cu achizițiile elevilor din ciclul gimnazial.

De asemenea, începând cu anul școlar 2023-2024, disciplina Religie necesită corespondent în programa școlară pentru Bacalaureat, conform Legii 198/2023.

La finalul anului școlar 2020-2021 a absolvit clasa a VIII-a generația de elevi care a beneficiat de un nou curriculum național pe tot parcursul învățământului primar și gimnazial. Deoarece demersurile de elaborare a noului curriculum nu au continuat la nivelul învățământului liceal, programele pentru disciplina Religie - nivel liceal nu sunt compatibile cu cele de nivel primar și gimnazial. Pentru nivelul liceal rămânând în continuare în uz programele școlare din anul 2008, a fost imperios necesară realizarea unor repere metodologice care să ghideze actul educațional. Astfel, pentru a veni în sprijinul profesorilor de liceu, în vara anului 2021 au fost elaborate Reperete metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022, iar în vara anului 2022 - Reperete metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023. În continuare, propunem și pentru anul școlar 2023-2024 un set de repere, care să fie utile profesorilor ce predau Religia la clasa a XI-a. Toate aceste repere au rolul de a contracara posibilele discontinuități între achizițiile învățării la finalul ciclului gimnazial și cele proiectate pentru clasa a IX-a, precum și asigurarea unei continuități în clasa a X-a, respectiv a XI-a.

Pentru disciplina Religie, programele școlare în vigoare la momentul de față sunt:

- programele școlare de Religie pentru clasa pregătitoare – clasa a II-a (aprobată prin ordin al ministrului nr. 3418/2013);
- programele școlare de Religie pentru clasele III – IV (aprobată prin ordin al ministrului nr. 5001/2014 și prin ordin al ministrului nr. 5676/2017);
- programele școlare pentru clasele V-VIII (aprobată prin ordin al ministrului nr. 3393/2017);
- programele școlare pentru clasele a IX-a – a XII-a (aprobată prin ordin al ministrului nr. 5230/2008).

Toate programele pentru disciplina Religie sunt disponibile la adresa: <http://programe.ise.ro/>.

Scop

Ca o continuare a acestui demers, documentul de față, „Reperete metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XII-a în anul școlar 2024-2025”, are ca scop sprijinirea profesorilor care predau Religia la nivelul învățământului liceal special, pentru aplicarea programelor școlare de clasa a XII-a în anul școlar 2024-2025.

Premise

Premisele de la care a pornit elaborarea reperelor metodologice constau în următoarele aspecte:

- centrarea pe competențe ca element organizator al programelor școlare de învățământ primar, gimnazial și liceal;
- existența unui profil de formare al absolventului fiecărui nivel de învățământ (primar/gimnazial/liceal);
- susținerea unor abordări flexibile a curriculumului, care să permită diversificarea și adaptarea situațiilor de învățare la caracteristicile, nevoile de învățare și interesele de cunoaștere ale elevilor;
- promovarea unor instrumente de lucru unitare pentru activitatea didactică.

Documentul a fost construit pentru a oferi posibile răspunsuri la întrebări precum:

- Care este nivelul pierderilor în învățare cu care se confruntă elevii la disciplina Religie, la finalul anului școlar 2023-2024, în relație cu programele școlare?
- Cum poate un profesor de Religie să identifice, să evalueze aceste pierderi?
- Cum își proiectează demersurile de remediere și cele de învățare specifice anului școlar 2024-2025?
- Care sunt cele mai potrivite strategii pentru susținerea învățării la Religie, pentru interiorizarea valorilor moral-religioase și pentru sprijinirea socio-emoțională a elevilor în perioade critice?
- Ce resurse inovative de învățare față în față au aplicat profesorii de Religie în perioada suspendării cursurilor față în față și pot fi împărtășite cu alți colegi?
- Cum se pot adapta demersurile de învățare la nevoile specifice ale elevilor care provin din grupurile vulnerabile?
- Cum se poate promova colaborarea, schimbul de experiență și împărtășirea de bune practici între profesorii de Religie, pentru o bună pregătire a acestora pentru a face ora de Religie altfel, mai adaptată nevoilor elevilor și contextelor variate în care se poate realiza învățarea?

Reperete metodologice la disciplina Religie oferă un cadru de recomandări pentru profesorii care predau disciplina de studiu Religie pe parcursul clasei a XII-a, învățământ special în scopul de a sprijini activitatea acestora în anul școlar 2024-2025.

Abordarea propusă de programele școlare de Religie presupune o atitudine flexibilă a profesorului, prin accentul pus pe:

- valorificarea experiențelor de viață ale elevilor și accentuarea caracterului aplicativ al conținuturilor, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală;
- abordări diferențiate ale învățării, în acord cu experiențele elevilor și cu contextul social în care trăiesc aceștia;
- libertatea profesorului a planifica în manieră personalizată ordinea în care va prezenta temele, în acord cu logica firească a domeniului și cu specificul vieții religioase a comunității, precum și în relație cu teme de la alte discipline de studiu.

Rolul disciplinei Religie în dezvoltarea competențelor-cheie europene

În cele ce urmează, ne propunem să venim în ajutorul profesorilor de Religie prin prezentarea celor opt competențe-cheie europene și a importanței acestora, precum și prin evidențierea aportului pe care îl aduce disciplina Religie la dezvoltarea acestor competențe la nivelul elevilor de liceu.

Competențele-cheie sunt prezentate în Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare, ca repere ale curriculumului național și determină profilul de formare al absolventului, având asociați descriptori pentru nivelurile primar, gimnazial și liceal.

Cele opt competențe-cheie sunt:

- competența de citire, scriere și înțelegere a mesajului;
- competența în multilingvism;
- competența matematică și competența în științe, tehnologie și inginerie;
- competența digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică;
- competența personală, socială și de a învăța să înveți;
- competența civică, juridică și de protejare a mediului;
- competența antreprenorială;
- competența de sensibilizare și exprimare culturală;

Documentul de politici *Reperete pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național. Cadrul de referință al curriculumului național (aprobat prin OME nr. 3239/2021)* definește

un profil de formare al absolventului de liceu, care este elaborat pe baza prevederilor din Recomandarea Consiliului privind competențele cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți (2018/C 189/01) (document disponibil la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/>).

Conform documentului de politici anterior menționat, competențele cheie reprezintă seturi structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite prin învățare, care sunt relevante pentru o viață împlinită, de succes în societatea cunoașterii.

În cadrul profilului de formare, aceste competențe cheie au fost specificate prin descriptori care detaliază achizițiile urmărite, în progresie de la un nivel de școlaritate la altul.

Competențele cheie se dezvoltă și se aplică într-o varietate de contexte și într-o varietate de combinații. Acestea se interconectează și se întrepătrund, prin aceea că elemente componente ale unei competențe cheie sprijină învățarea elementelor altor competențe.

De asemenea, competențele cheie dobândite în școală în cadrul diverselor discipline de studiu sau dobândite în afara școlii constituie achiziții pe baza cărora se formează competențele disciplinare. Astfel, învățarea disciplinelor de studiu depășește granițele academice tradiționale și deschide un orizont mai larg de cunoaștere, cu transferuri reale între spațiul clasei și viața de fiecare zi.

Utilitatea profilului de formare al absolventului

Profilul de formare al absolventului se adresează dezvoltatorilor de curriculum, fundamentând deciziile de curriculum, din perspectiva directă a elementelor care reglementează activitatea personalului didactic din învățământul preuniversitar - planuri-cadru de învățământ, programe școlare și standarde naționale de evaluare.

Adresabilitatea profilului de formare al absolventului este extinsă la actorii educaționali (profesori, elevi, părinți/tutori), unități de învățământ și comunitate în ansamblu, astfel, profesorii pot folosi profilul pentru:

- proiectarea unor activități de învățare care să contribuie la dezvoltarea competențelor, inclusiv a atributelor descrise în profil;
- crearea și/sau utilizarea unor resurse de învățare adecvate dezvoltării competențelor și aplicării acestora în contexte reale de viață;
- crearea de contexte multiple care să implice elevii în exerciții de reflecție asupra viitorului lor;

Elevii pot folosi profilul ca un ghid pentru stabilirea obiectivelor pentru propria învățare și dezvoltare personală, pot reflecta asupra propriei învățări și asupra rezultatelor învățării, fiind sprijiniți în luarea celor mai bune decizii pentru atingerea obiectivelor stabilite;

Părinții/tutorii pot folosi profilul pentru:

- inițierea de discuții constructive și echilibrate cu copiii lor și cu actorii educaționali, referitoare la învățare și la parcursul lor școlar și profesional;
- identificarea nevoilor copiilor și orientarea eforturilor acestora pentru valorificarea potențialului lor de dezvoltare;
- sprijinirea inițiativelor și a proiectelor personale ale copiilor, în contexte variate, nonformale și informale;
- comunitatea poate folosi profilul pentru:
 - inițierea/sprijinirea unor activități/proiecte care încurajează copiii și tinerii să utilizeze competențele dobândite, inclusiv în beneficiul comunității;
 - implicarea activă a copiilor și a tinerilor în evenimente educaționale, sociale și culturale locale, precum și în activități ale diferitelor/diferențelor instituții/organizații/agenți economici din localitate.

Din această perspectivă, profilul de formare constituie reperul pentru experiențe educaționale în contexte variate, inclusiv în comunitate. Comunitatea devine un spațiu educațional extins, un mediu de învățare. De exemplu, programele Școala Altfel și Săptămâna verde devin oportunități care permit dezvoltarea contextelor de învățare dincolo de școală, în comunitate.

Profesorul care predă Religia la clasa a XII-a, familiarizat cu descriptorii din profilul absolventului de liceu, își poate adresa întrebări referitoare la fiecare dintre aceste competențe cheie:

- Cum pot folosi competența de comunicare în limba maternă în cadrul orelor de Religie?
- Le pot propune elevilor documentare din surse în alte limbi decât cea maternă? Cu ce beneficii pentru învățare?

• Cum poate contribui Religia la diversificarea competenței matematice și a competenței în științe, tehnologie și inginerie?

• Ce contexte de învățare sunt adecvate pentru a dezvolta competența specifică X din programa școlară a disciplinei Religie, cu ajutorul abilităților digitale ale elevilor, asigurând siguranța pe internet și securitate cibernetică?

• Ce modalități de management al clasei și de feedback pot proiecta, pentru a aprofunda competența de a învăța să înveți?

• Care sunt aspectele de morală aplicată care necesită aprofundare pentru a dezvolta competențele sociale și civice?

• Ce relevanță are competența antreprenorială pentru realizarea de către elevi a unui proiect în cadrul unității de învățare Y de la disciplina Religie?

• Care este aportul adus de ora de Religie la competența referitoare la sensibilizarea și exprimarea culturală? Întrebările pot varia în funcție de nevoile de proiectare și de organizare a activității didactice și au în vedere un demers de contextualizare a curriculumului prin adaptare la nivelurile și interesele elevilor din clasa respectivă.

Analizând programa școlară la disciplina Religie, se poate constata faptul că pot fi atinse și dezvoltate la elevi toate cele opt competențe-cheie europene:

- Indiferent de temă sau de competențele specifice vizate, la orele de religie se dezvoltă competența Comunicarea în limba maternă. Această competență oferă instrumente pentru a înțelege concepte din domeniul educației religioase, pentru a evidenția sensuri și semnificații specifice, pentru a prezenta învățături de credință, cunoștințe de istorie a religiei, idei și opinii cu privire la experiențe cu relevanță pentru domeniul Religie.
- Când, spre exemplu, profesorul de Religie vizionează împreună cu elevul filme tematice realizate în diverse limbi, când implementează proiecte europene la care participă cu elevii săi, se poate vorbi despre atingerea competenței Comunicare în limbi străine.
- La ora de Religie se pot aborda și Competențele matematice și competențele în științe și tehnologii. Dacă analizăm programa școlară și ne oprim asupra unor teme care abordează elemente de geografie, arheologie sau arhitectură biblică, date despre personalități biblice sau istorice și dacă, în demersul didactic, profesorul solicită elevilor rezolvarea anumitor sarcini de lucru prin care se calculează, echivalează sau proiectează anumite elemente, se ating aceste competențe.
- Competențele în domeniul tehnologiei informației și comunicării (TIC) sunt indispensabile astăzi la disciplina Religie. Profesorii utilizează întreaga gamă de instrumente digitale de care dispun, de la proiectarea didactică până la utilizarea RED-urilor pe parcursul activităților la clasă, de la transmiterea și fixarea cunoștințelor până la evaluarea acestora.
- A învăța să înveți se referă la disponibilitatea de a organiza și reglementa propria învățare, atât individual, cât și în grup. Aceasta include abilitatea de a organiza eficient timpul, de a achiziționa, procesa, evalua și asimila noi cunoștințe și de a aplica noile cunoștințe și deprinderi într-o varietate de contexte, ceea ce contribuie la managementul traseului profesional al elevului.
- Indiscutabil, disciplina Religie dezvoltă această competență, precum și Competențe sociale și civice, prin corelarea dintre valorile moralei religioase cu valorile legate de cetățenie, traiul împreună, comunitate.
- Spiritul de inițiativă și antreprenoriat este o competență care poate fi abordată la ora de Religie prin exemple, lecturi, proiecte specifice.
- Competența de Sensibilizare și exprimare culturală este, de asemenea, atinsă prin abordarea elementelor de istorie a religiilor, istorie a Bisericii, cultură.

Structura anului școlar 2024-2025

Conform Ordinului Ministrului nr.3694/1.02.2024, anul școlar 2024—2025 este structurat pe următoarele intervale de timp

Cursuri:- de luni, 9 septembrie 2024, până vineri, 25 octombrie 2024;

Cursuri - de luni, 4 noiembrie 2024, până vineri, 20 decembrie 2024;

Cursuri - de miercuri 8 ianuarie 2025 – până vineri, 7 februarie 2025, , respectiv vineri, 14 februarie 2025, sau vineri, 21 februarie 2025, după caz, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, în urma consultărilor cu beneficiarii primari ai educației, cu părinții/reprezentanții legali ai acestora și cu cadrele didactice, realizate la nivelul unităților de învățământ;

Cursuri - de luni, de luni, 17 februarie 2025, respectiv luni, 24 februarie 2025, sau luni, 3 martie 2025, la decizia inspectoratelor școlare județene/ al municipiului București, după caz, până joi, 17 aprilie 2025;

- de luni, 28 aprilie 2025, până vineri, 20 iunie 2025;

Programul național „Școala Altfel” și Programul „Săptămâna Verde” se desfășoară în perioada 9 septembrie 2024—30 mai 2025, în intervale de câte 5 zile consecutive lucrătoare, a căror planificare se află la decizia unității de învățământ. Cele două programe se planifică în module diferite.

Prin excepție se stabilesc următoarele:

a) pentru clasele a XII-a zi, a XIII-a seral și frecvență redusă, anul școlar are o durată de 34 de săptămâni de cursuri și se încheie la data de 6 iunie 2025;

b) pentru clasa a VIII-a, anul școlar are o durată de 35 de săptămâni de cursuri și se încheie la data de 13 iunie 2025;

c) pentru clasele din învățământul liceal — filiera tehnologică, cu excepția claselor prevăzute la lit. a) și pentru clasele din învățământul profesional, anul școlar are o durată de 37 de săptămâni de cursuri și se încheie la data de 27 iunie 2025;

La clasele din învățământul liceal — filiera tehnologică și din învățământul profesional, în perioadele dedicate programelor „Școala altfel” și „Săptămâna verde” se organizează activități de instruire practică, urmărind și scopul acestor programe.

Structură

Pentru a răspunde scopului propus, documentul *Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului în anul școlar 2024-2025*, la clasa a XII-a, nivel liceal, învățământ special, debutează cu *Introducere* și este structurat pe **cinci capitole**, care abordează, pentru fiecare cult în parte, următoarele aspecte:

I. Evaluarea inițială a competențelor elevilor la debutul clasei a XII-a – pentru a sprijini profesorii să construiască modalități eficiente și adaptate de evaluare a competențelor pe care le-au dobândit elevii prin studiu Religiei până la finalizarea clasei a XI-a;

II. Planificarea calendaristică ca instrument unitar de lucru – pentru a oferi modele și exemple unitare de lucru în proiectarea activității didactice;

III. Activități de învățare și instrumente de evaluare utile în dezvoltarea competențelor specifice – pentru a oferi profesorilor idei, exemple și sugestii de construire a unor contexte de învățare semnificativă la disciplina Religie;

IV. Utilizarea tehnologiilor și a resurselor digitale – pentru a evidenția avantajele pe care digitalul le aduce în planul predării-învățării-evaluării la disciplina Religie și pentru a oferi o serie de exemple și resurse de lucru;

V. Aplicarea contextualizată a programelor școlare – pentru a oferi o serie de recomandări privind adaptarea demersului didactic la aspecte și condiții specifice cu care profesorul de Religie se poate confrunța în activitatea cu elevii.

II. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ

Acest capitol prezintă un exemplu de **planificări calendaristice** pentru clasa a XII-a și un exemplu de **planificare a unei unități de învățare**.

Instrumentele de proiectare didactică – planificarea calendaristică, proiectul unității de învățare – reprezintă **documente proiective** care realizează asocierea dintre elementele programei școlare (competențe specifice și conținuturi) și cadrul de realizare a acestuia, în condițiile resurselor de timp ale unui an școlar (număr de ore și de săptămâni).

Acestea nu trebuie să reprezinte o activitate formală, de elaborare a unor documente cu utilitate scăzută în practica școlară, ci trebuie gândite ca **instrumente utile, realiste și eficiente**, care să ducă la creșterea relevanței și eficienței activității de predare-învățare-evaluare.

Proiectarea demersului didactic la disciplina **Religie** se realizează prin raportare la programa școlară și presupune următoarele **etape**:

- ✓ lectura integrală și personalizată a programei școlare de *Religie*;
- ✓ elaborarea planificării calendaristice;
- ✓ proiectarea unităților de învățare.

- **Lectura integrală și personalizată a programei școlare**

Activitatea de proiectare didactică necesită ca profesorul de *Religie* să aibă o bună cunoaștere a programei școlare, prin:

→ **lectura integrală** a programei școlare – Atenție: A nu se citi doar lista de conținuturi! A nu se citi doar programa de clasa a XI-ia! Lectura integrală a programei presupune ca profesorul să citească toate componentele programei școlare și să înțeleagă structura și logica internă a acesteia, rolul fiecărei componente și relația dintre acestea (competențe – conținuturi – activități de învățare);

→ **lectura personalizată** a programei școlare – Atenție: a nu se copia planificarea în forme identice din alte surse! Lectura personalizată a programei necesită contextualizarea aplicării acesteia la specificul elevilor cu care lucrează fiecare profesor (nivel de pregătire, identitate religioasă, particularități psiho-individuale de dezvoltare și învățare, elevi cu CES), experiențe de viață ale elevilor cu relevanță pentru domeniul educației religioase, specificul social și religios al comunității etc. .

Din punct de vedere tehnic, pentru planificarea calendaristică corespunzătoare programei școlare de *Religie* la clasa a XII-a sunt necesare următoarele **etape**:

- ✓ stabilirea asocierilor și a corespondențelor dintre competențele specifice și conținuturile prezentate în programa de *Religie* (Prin ce conținuturi se pot realiza competențe specifice?);
- ✓ stabilirea unităților de învățare, respectând prevederile din programa școlară și logica disciplinară (Care sunt unitățile majore ce vor fi vizate prin învățarea elevilor?);
- ✓ stabilirea succesiunii de parcurgere a unităților de învățare (Care este succesiunea logică a unităților de învățare, ținând cont de structura anului școlar și de specificul diferitelor sărbători/eventimente religioase?);
- ✓ structurarea parcursului (Planificarea calendaristică acoperă integral programa școlară? Se asigură raportarea corectă la structura anului școlar 2024- 2025 ? Timpul alocat fiecărei unități de învățare este suficient? Parcursul planificat este eficient și adecvat elevilor cărora se adresează? etc.).

Elaborarea planificării calendaristice pentru disciplina Religie, la începutul anului școlar 2024-2025, pornește de la următoarea realitate că fiecare profesor se află în diferite situații cu privire la parcurgerea programelor școlare.

Educația religioasă nu privește doar persoana, ci ea vine în ajutorul societății, promovând pacea, prietenia, înțelegerea, dragostea și întraajutorarea semenilor.

Incluziunea presupune egalitatea de participare socială și egalitatea de șanse în realizarea accesului la educație. Printre valorile actuale și de perspectivă ale integrării, societățile democratice din lume, le consideră dominante pe următoarele:

- acceptarea tuturor diferențelor; - respectul diversității;
- solidaritatea umană și mai ales cu persoane diferite;
- lupta împotriva excluderii și marginalizării;

- lupta împotriva inegalității sociale.

Ca element de noutate, în spiritul adaptării la nevoile de educație ale elevilor din învățământul special, prezentele repere au în vedere componenta educațională digitalizată, constând în utilizarea tehnologiilor și a resurselor informaționale online- resursele educaționale deschise, cât și celelalte resurse educaționale din mediul online: site-uri specializate, posibilitățile de creare a materialelor didactice oferite de platformele de învățare (Google Docs, Google Quiz, Jamboard etc). Exemple și sugestii de acest tip se regăsesc în prezentul document în secțiunea V de recomandări pentru construirea noilor achiziții.

Planificarea calendaristică va cuprinde următoarele **elemente**:

- **Unități de învățare** – sunt identificate de profesor în programa școlară;
- **Competențe specifice** – se precizează numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară, corelate cu unitățile de învățare;
- **Conținuturi** – se menționează titluri/teme selectate din conținuturile programei școlare, care se subsumează fiecărei unități de învățare;
- **Număr de ore alocate** – numărul de ore este stabilit de către profesor;
- **Perioada calendaristică** – se precizează săptămâna sau săptămânile în care vor fi abordate temele;
- **Observații** – se menționează aspecte specifice care țin de aplicarea planificării calendaristice.

În realizarea planificării calendaristice pentru anul școlar 2024-2025 se va urmări continuarea structurării competențelor achiziționate la sfârșitul clasei a XI-a în funcție de câteva coordonate:

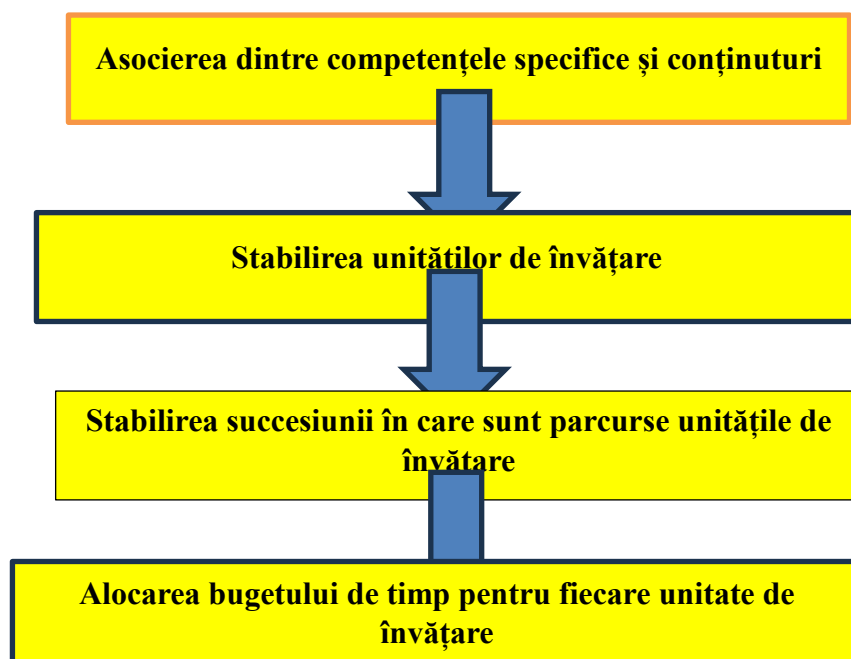
- particularitățile psiho-cognitive individuale ale elevilor,
- caracteristicile clasei de elevi în ansamblul ei, domeniul de pregătire și sfera de interes ale elevilor.

Elaborarea planificării calendaristice presupune parcurgerea următoarelor etape: asocierea dintre competențele specifice și conținuturi, stabilirea unităților de învățare stabilirea succesiunii în care sunt parcurse unitățile de învățare alocarea bugetului de timp pentru fiecare unitate de învățare.

Începutul fiecărui an școlar solicită, din partea profesorilor, elaborarea planificării calendaristice la fiecare disciplină de studiu.

Planificarea calendaristică este un document proiectiv care realizează asocierea dintre elementele programei școlare (competențe specifice și conținuturi), în cadrul resurselor de timp (număr de ore și de săptămâni) ale unui an școlar/ale unui semestru școlar.

Elaborarea planificării calendaristice presupune parcurgerea următoarelor etape:

Pornind de la situația în care se află, profesorul de Religie va parcurge următoarele etape:

- Consultarea planificării calendaristice din anul 2023-2024 și identificarea elementelor insuficient structurate (în termeni de competențe, de conținuturi):

- Cât din planificarea calendaristică a anului anterior a fost parcursă prin activitățile față în față cu elevii?

- Care competențe specifice din programa școlară au fost mai puțin/insuficient dezvoltate la nivelul elevilor?

- Realizarea de conexiuni între componentele insuficient asimilate în anul școlar precedent și programa pentru anul școlar 2024-2025:

- Ce se poate recupera/remedia și cum se conectează componentele (competențe specifice, elemente de conținut) insuficient asimilate în anul școlar precedent cu noile achiziții pentru anul 2024-2025?

- Cât timp este necesar a se aloca pentru recuperare/remediere?

Elaborarea planificării noi pentru anul școlar 2024-2025, care va include și elemente de recuperare/remediere.

Corelarea dintre elementele din programele școlare a doi ani de studiu consecutivi se poate face facil la nivelul competențelor specifice care vizează valorile religioase, sărbătorile și viața comunității, dar și la nivelul elementelor care vizează învățătura de credință. Fiecare competență specifică dintr-o anumită clasă poate fi asociată cu o competență specifică de nivel superior din clasa imediat următoare.

Acest aspect face posibilă integrarea elementelor de recuperare pe parcursul anului școlar, concomitent cu focalizarea pe dezvoltarea noilor competențe. Astfel, se poate aloca o perioadă pentru recuperare la începutul anului școlar, pentru acele componente din programa școlară a anului anterior care sunt necesare pentru construcția învățării în noul an școlar.

De asemenea, se pot aloca resurse de timp pentru recuperare pe parcursul noului an școlar, corelând elementele programei școlare din anul curent cu cele din anul școlar anterior.

Unitatea de învățare reprezintă o structură didactică flexibilă cu următoarele **caracteristici**:

- ✓ este unitară din punct de vedere tematic și didactic;
- ✓ vizează formarea anumitor competențe specifice la nivelul elevilor;
- ✓ este realizată pe o perioadă determinată de timp;
- ✓ se finalizează prin evaluare.

Proiectul unității de învățare va cuprinde următoarele **elemente**:

- **Competențe specifice** – se precizează numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară, corelate cu unitatea de învățare;
- **Conținuturi** – sunt identificate și selectate/detaliat din programa școlară, pentru a oferi cadrul de structurare a competențelor specifice vizate;
- **Activități de învățare** – sunt stabilite de profesor, în funcție de variate aspecte (specificul temei, caracteristici ale clasei de elevi, resurse disponibile etc.), detaliate în capitolul *Activități de învățare și instrumente de evaluare utile în dezvoltarea competențelor specifice*);
- **Resurse** – sunt identificate în mod concret resursele de învățare necesare și cele disponibile, resurse de timp, de loc, forme de organizare a elevilor;
- **Evaluare** – se menționează modalitățile de evaluare (continuă, sumativă) ce vor fi utilizate în cadrul unității de învățare.

COMPETENȚE GENERALE/COMPETENȚE SPECIFICE
1.DEFINIREA SPECIFICULUI PROPRIEI CREDINȚE , ÎN RAPORT CU ALTE CREDINȚE ȘI CONVINGERI 1.1 Sintetizarea principalelor învățături de credință ortodoxă despre înviere și viața veșnică 1.2 Prezentarea elementelor definitorii ale confesiunii creștine din țara noastră 1.3 Prezentarea poziției și învățaturii Bisericii Ortodoxe referitoare la anumite probleme actuale
2. UTILIZAREA ADECVATĂ A CONCEPTELOR SPECIFICE RELIGIEI, ÎN DIFERITE CONTEXTE DE COMUNICARE 2.1 Elaborarea de argumentări orale sau scrise referitoare la învățătura de credință ortodoxă folosind termeni specifici religiei 2.2 Elaborarea și compararea unor opinii și argumente diferite referitoare la o temă de religie
3. INTEGRAREA VALORILOR ȘI A CUNOȘTINȚELOR RELIGIOASE ÎN STRUCTURA PROPRIILOR ATITUDINI ȘI COMPORTAMENTE. 3.1 Identificarea unor modele de comportament moral- creștin în exemplele oferite de mari personalități religioase din Istoria Bisericii noastre și a oamenilor de cultură români, promotori ai creștinismului 3.2 Asumarea unui comportament responsabil și altruist în relațiile cu aproapele 3.3 Integrarea și manifestarea în propriul comportament a valorilo morale creștine promovate de marii oameni de cultură români
4. APLICAREA ÎNVĂȚĂTURII DE CREDINȚĂ ÎN VIAȚA PERSONALĂ ȘI A COMUNITĂȚII 4.1 Analizarea problemelor lumii contemporane în lumina învățaturii creștine 4.2 Aplicarea învățaturii de credință a Bisericii în situații concrete din viața personală 4.3 Cunoașterea și promovarea valorilor creștine în societate
5. CORELAREA CUNOȘTINȚELOR RELIGIOASE CU CELE DOBÂNDITE LA ALTE DISCIPLINE DE ÎNVĂȚĂMÂNT 5.1 Analizarea unor monumente de artă bisericească, evidențiind semnificația spirituală și valoarea artistică a acestor 5.2 Argumentarea unei opinii proprii, referitoare la o temă dată, utilizând atât învățătura de credință a Bisericii, cât și cunoștințe de la alte discipline.

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ -ORIENTATIVĂ

Unitatea de învățământ:

Clasa: a XII a

Aria curriculară : Om- Societate

Disciplina : Religie – cultul ortodox

Număr de ore / săptămână: 1

Număr de săptămâni: 32

Profesor:

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturile învățării	Nr. ore	Săptămâna
1.	Învățătura de credință. (Noțiuni de Dogmatică)		• Lecție introductivă, recapitulare, testare	1	S1
		1.1;2.1;5.2	• Credința în înviere și viața veșnică	3	S2-S4
		1.1;2.1;4.2	• Rugăciunile pentru cei adormiți în Domnul	2	S5-S6
			• Evaluare	1	S7
2.	Trăirea învățaturii Creștine Familia creștină Datoriile membrilor acestora (Noțiuni de Morală creștină)	1.3 2.1,3.2, 4.1,4.2,4.3	• Rolul tinerilor în apărarea vieții	1	S8
		1.3 2.1,3.2, 4.1,4.2,4.3	-Combaterea violenți și a sinuciderii	1	S9
		1.3 2.1,3.2, 4.1,4.2,4.3	- Combaterea eutanasiiei și a degradării umane	1	S10
		1.3 2.1,3.2, 4.1,4.2,4.3	Evaluare	1	S11
3.	Spiritualitate și viață creștină (Noțiuni de Spiritualitate și Misiune)	1.1,2.1, 3.2, 3.3	• Aseza creștină (post, rugăciune, milostenie)	1	S12
		1.1.2.2, 5.2	• Rolul dialogului ecumenic și inter - religios	1	S13
		1.1,2.1, 3.2, 3.3	• Evaluare	1	S13
		1.2.2, 5.2	*Nașterea Domnului. Colinde religioase. Obiceiuri și tradiții de iarnă.	2	S15-16
4.	Creștinismul și provocările lumii contemporane Exprimarea învățaturii de credință (Noțiuni de liturgică)	1.3 ,2.2,4.1, 4.2,5.2	• Dialogul între credință și știință	2	S16-17
		1.3, 2.2, 4.2, 5.2	• Rolul creștinului în dezvoltarea culturii și civilizației europene.	1	S18
		1.2, 5.1, 5.2	Monumente reprezentative de artă religioasă din Europa și din România	2	S19-20
			• Evaluare	2	S21-22
5.	Confesiuni creștine în România	1.2 , 3.2	• Ortodoxia	2	S23-S24
		1.2, 3.2	• Catholicismul	2	S25-S26
		1.2, 3.2	• Protestantismul	2	S27-S28
		1.2, 3.2	•Urcuş spre Înviere	2	S29-S30
			•Neoprotestantismul	1	S31

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

			• Evaluare	1	S32
6.	Ortodoxie și cultură națională	3.1 , 3.3 , 4.3	Oameni de cultură români-promotori ai credinței creștine: -Nicolae Iorga -Nichifor Crainic , -Vasile Voiculescu -Dumitru Stăniloae -Mircea Eliade, Recapitulare și evaluare anuală	2 2	S33-S34 S35-S36

Notă:

Programul național „Școala altfel” și Programul „Săptămâna verde” se desfășoară în perioada 9 septembrie 2024—30 mai 2025, în intervale de câte 5 zile consecutive lucrătoare, a căror planificare se află la decizia unității de învățământ. Cele două programe se planifică în module diferite.

Există o săptămână de vacanță , la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, 8 ianuarie 2025 – până vineri, 7 februarie 2025, , respectiv vineri, 14 februarie 2025, sau vineri, 21 februarie 2025, după caz, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, în urma consultărilor cu beneficiarii primari ai educației, cu părinții/reprezentanții legali ai acestora și cu cadrele didactice, realizate la nivelul unităților de învățământ

PROIECTAREA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

Clasa: a XII-a - Nivel Liceal Special

Disciplina: Religie Nr. ore/ săpt: 1 oră/ săptămână

Unitatea de învățare Trăirea învățaturii creștine-Familia creștină azi

Nr. Crt.	CONȚINUTURI	COMPENEȚE GENERALE	COMPETENTE SPECIFICE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	RESURSE (metode și mijloace)	EVALUARE
1	Familia în ortodoxie	3.Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente. 4.Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității	3.2 4.2 4.3	Prezentarea conceptului de familie în ortodoxie Identificarea primei familii create de Dumnezeu „Și a făcut Dumnezeu pe om, după chipul Său; după chipul lui Dumnezeu l-a făcut; a făcut bărbat și femeie. Și Dumnezeu i-a binecuvântat, zicând: creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul” (Facere 1, 27-28). Descrierea unor aspecte legate de comuniunea dintre membrii familiei și relația familiei cu Dumnezeu Descrierea comunității bisericii ca o familie largită Identificarea de familii creștin-ortodoxe ca model de viață Descrierea rolului și scopului familiei în societate Identificarea problemelor apărute în familie și a soluțiilor în rezolvarea familiei	conversația -explicația -descrierea -povestirea -imagini -ilustrații -prezentări ppt; -texte suport profesor); -activitate frontală, -activitate individuală;	- observarea sistematică - probă orală - temă de lucru în clasă -probă practică
2.	Taina Cununiei- Începutul Bun al familiei	3.Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente. 4.Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității	3.2 4.2 4.3	Definirea căsătoriei Identificarea tipurilor de căsătorie(civilă, religioasă, logodna) Descrierea formelor de căsătorie și identificarea particularităților acestor Identificarea și prezentarea rolului Tainei căsătoriei în viața de familie Prezentarea căsătoriei religioase ca har primit de la Dumnezeu Descrierea pașilor către Taina Căsătoriei	conversația -explicația -descrierea povestirea -ilustrații -imagini -texte suport profesor); -prezentări ppt -activitate frontală -activitate individuală	-observarea sistematică - probă orală -temă de lucru în clasă -probă practică

MINISTERUL EDUCAȚIEI
 CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
 ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

3	Hristos în viața de familie	3.Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente. 4.Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității	3.2 4.2 4.3	Descrierea rolului fiecărui membru în viața de familie Prezentarea aspectelor ce aduc armonie și înțelegere în familie Descrierea rolul și datoriile soților în familie Identificarea datoriilor și responsabilităților copiilor în familie Descrierea și prezentarea încercărilor prin care trece o familie Identificarea soluțiilor în rezolvarea problemelor	explicația -descrierea -povestirea -imagini -ilustrații -prezentări ppt; -texte suport profesor);	
---	------------------------------------	---	-------------------	--	---	--

III. EVALUAREA GRADULUI DE ACHIZIȚIE A COMPETENȚELOR ANTERIOARE

Acest capitol va prezenta **exemple de teste de evaluare inițială**. Pentru a identifica nevoile de învățare ale elevilor la disciplina *Religie* la începutul clasei a XII-a, profesorul trebuie să pornească de la evaluarea inițială a achizițiilor elevilor.

Acest demers va lua în considerare **întreaga construcție a învățării** din clasa a XII-a.

Cu toate acestea, pornind de la faptul că este dificilă evaluarea tuturor competențelor dintr-un an școlar printr-un singur test, se vor selecta pentru evaluare acele competențe/conținuturi absolut necesare pentru a construi învățarea în clasa a XII-a.

Rolurile evaluării inițiale la disciplina *Religie* sunt multiple:

- Îl ajută pe profesor să stabilească o diagnoză cu privire la nivelul de pregătire al elevilor la debutul clasei a XII-a (Cu ce zestre de cunoștințe, abilități, atitudini și valori din domeniul *Religie* intră elevii mei în clasa a XII-a? Ce competențe din programa de clasa a XI-a nu au fost suficient dezvoltate?);

- Nu are rolul de a eticheta elevii/clasa de elevi din perspectiva nivelului de pregătire, ci acela de a identifica nevoile de sprijin și, dacă este cazul, de a planifica eventuale **demersuri de remediere** a competențelor insuficient dezvoltate (Care sunt domeniile care necesită recapitulare, recuperare, pentru a putea asigura învățarea în clasa a XII-a?);

- Îl ajută pe profesor să realizeze o **proiectare curriculară autentică și realistă** în clasa a XII-a, pe baza unor decizii documentate (Cum voi realiza planificarea calendaristică astfel încât să valorific rezultatele evaluării inițiale? Cum voi proiecta unitățile de învățare astfel încât să fie realiste și adaptate elevilor?);

- **Motivează** elevul pentru implicarea în învățarea viitoare pe parcursul clasei a XII-a (Ce știu și ce nu știu / ce pot face și ce nu pot face în raport cu ceea ce am învățat în clasa a XI-a la Religie? În ce mod voi recupera ceea ce nu știu?);

Evaluarea inițială trebuie să fie realizată în **forme atractive și motivante** pentru elevi, fără să le creeze acestora sentimentul că sunt testați. Elevii trebuie să fie antrenați în desfășurarea evaluării, participând cu interes și deschidere. Astfel planificată, evaluarea inițială devine parte integrată a procesului didactic și poate fi valorificată ca **experiență de învățare**.

Pentru evaluarea inițială, pot fi utilizate diverse **instrumente și metode de evaluare** care să permită o apreciere holistică a nivelului de realizare a diverselor competențe specifice.

Exemple:

- testul de evaluare a unor cunoștințe specifice din domeniul *Religie*;
- proba de evaluare practică;
- evaluarea dialogată pe teme de *Religie*;
- autoevaluarea prin completarea de quiz-uri sau fișe de evaluare, inclusiv pe platforme online specifice domeniului;
- chestionar care urmărește identificarea de valori din domeniul educației religioase, calități și resurse personale, domeniilor de interes pentru o cunoaștere aprofundată a domeniului religiei etc.;
- hărți conceptuale specifice domeniului educației religioase etc.

Pentru dezvoltarea unor instrumente de evaluare inițială la disciplina *Religie*, profesorii de *Religie* care predau la clasa a XII a pot utiliza **exemplele** oferite în acest document și, de asemenea, se pot inspira din exemplele oferite de :

- Reper metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022, învățământul liceal tehnologic special;
- Reper metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023, învățământ liceal tehnologic special;

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

- Reper metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XI-a ciclul inferior al liceului în anul școlar 2023–2024;
- Reperele metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021/2022, [https://www.edu.ro/repere metodologice aplicare curriculum clasa IX an scolar 2021 2022](https://www.edu.ro/repere_metodologice_aplicare_curriculum_clasa_IX_an_scolar_2021_2022));
- Reper metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2019-2020, (<https://www.ise.ro/repere-metodologice>);
- Reperele metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023, ([https://www.edu.ro/repere metodologice aplicare curriculum clasa IX an scolar 2022 2023](https://www.edu.ro/repere_metodologice_aplicare_curriculum_clasa_IX_an_scolar_2022_2023));
- alte surse ([https://www.ise.ro/ resurse/resurse-elevi-profesori](https://www.ise.ro/resurse/resurse-elevi-profesori);
- <https://digital.educred.ro/>;
- <https://e-religie.ro/programe-scolare-la-disciplina-religie>
- blocul profesorilor de religie;

TEST DE EVALUARE INIȚIALĂ

Numele și prenumele elevului: _____

Unitatea de învățământ: _____

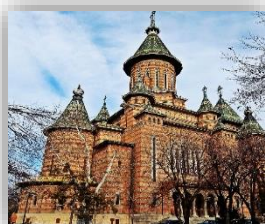
Clasa: _____

Marchează răspunsurile corecte:

- Simbolul cerc \bigcirc - răspuns unic (un singur răspuns este corect);
- Simbolul pătrat \square - răspuns multiplu (mai multe răspunsuri sunt corecte);
- Punctaj maxim 100 puncte. (90 p. + 10 p. din oficiu)

1. *Se vede din depărtare/ Turlle înalte în vârf are/ Este "Casa Domnului"/ Deschisă omului!*
Alege din imaginile de mai jos răspunsul corect al ghicitorii:

4 puncte

O a) Biserica;

O b) Școala;

O c) Casa;

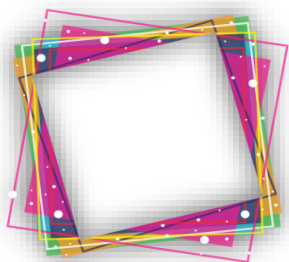

O d) Spitalul.

2. Biserica se deosebește de celelalte clădiri prin forma ei deosebită. Completează enunțul și alege răspunsul corect. Biserica are formă de:

4 puncte

a) pătrat;

b) stea;

c) cruce;

d) cerc.

3. Pe fiecare rând sunt enumerate mai multe obiecte de cult, iar în coloane întâlnim imaginile și denumirile acestora. Privește cu atenție imaginile și realizează corespondența între denumirea obiectelor și rolul acestora: 12 puncte

a) Din el ne împărtășim.

- 1) Sfântul Potir;
- 2) Lumânarea;
- 3) Icoana.

b) Ne închinăm la ea atunci când intrăm în biserică.

-

c) O aprindem la biserică.

-

4. Sfânta Cuvioasă Parascheva a fost o fetiță cuminte și ascultătoare. Părinții ei, oameni buni, i-au dat o educație aleasă, învățând-o să-L iubească pe Dumnezeu și să-i iubească pe oameni. Chiar dacă era copil, nu lipsea de la biserică, unde asculta slujbele și se ruga. Alege care dintre propozițiile următoare sunt adevărate și care sunt false: 16 puncte

	Adevărat	Fals
a) În biserică păstrăm liniștea;	☐	☐
b) În biserică mâncăm;	☐	☐
c) În biserică ne rugăm;	☐	☐
d) În biserică ne jucăm.	☐	☐

5. *Bate tare de răsună/Toată lumea o adună/ La un loc de închinare/Deschis pentru fiecare.* (Clopotul). Alege din imaginile de mai jos obiectele de cult întâlnite în biserică:

8 puncte

a) Cădelniță;

b) Carte de rugăciuni;

c) Televizor;

d) Telefon.

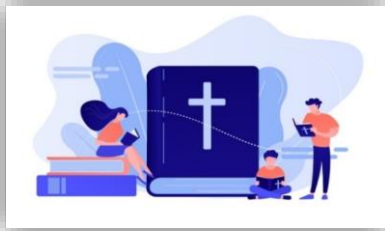
6. Sfânta Muceniță Filofteia, iubitoarea de Dumnezeu, după cum i se traduce numele, era un exemplu de iubire față de ceilalți oameni. Ea se implica în activitățile bisericii. Și noi îi putem urma exemplul atunci când _____. Completează enunțul bifând Adevărat atunci când răspunsul este corect, iar când afirmația este incorectă, alege Fals:

5 puncte

	Adevărat	Fals
a) Nu participăm la sfintele slujbe;	☐	☐
b) Îi sprijinim pe cei nevoiași;	☐	☐
c) Ne vizităm colegul bolnav;	☐	☐
d) Nu-i ajutăm pe cei aflați în nevoie;	☐	☐
e) Cântăm în corul bisericii.	☐	☐

7. Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor (Matei 18, 20). Atunci când mergem la biserică ne rugăm cu oamenii prezenți la slujbă, urmând astfel îndemnul rostit în Biblie de: 5 puncte

	Adevărat	Fals
a) Doamna învățătoare;		
b) Mântuitorul Iisus Hristos;		
c) Profesorul de religie;		
d) Părinți;		
e) Prieteni.		

8. La biserică oamenii se roagă împreună. Completează următoarea propoziție, alegând răspunsurile corecte: Când mergem la biserică ne rugăm alături de:

12 puncte

a) Părinți;

b) Bunici;

c) Animale de companie;

d) Preot.

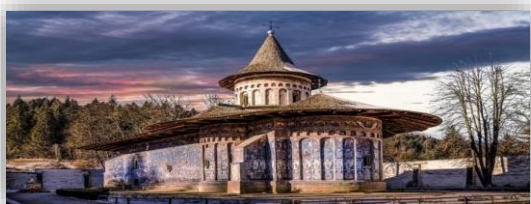
9. Bifează din imaginile de mai jos pe acelea care au legătură cu biserica:

12 puncte

	
☐ a)	☐ b)
	
☐ c)	☐ d)

10. Ioana este o fetiță pasionată de călătorii. În vacanța de vară a vizitat multe locuri frumoase. A rămas impresionată de biserica pe care a vizitat-o. Privește imaginea de mai jos și alege imaginile potrivite:

12 puncte

a) Turlă în vârf cu o cruce;

b) Steag;

c) Pereții exterior pictați cu scene biblice;

d) Clopot.

BAREM DE CORECTARE

Număr întrebare	Răspuns oferit
Întrebarea 1	a (4p.)
Întrebarea 2	c (4 p.)
Întrebarea 3	1a, 2c, 3b (12 p.) câte 4 puncte pentru fiecare răspuns corect (3x4 p.=12 p.)
Întrebarea 4	a, c (A); b, d (F) (16 p.) câte 4 puncte pentru fiecare răspuns corect (4x4 p.=16 p.)
Întrebarea 5	a, b (8p.) câte 4 puncte pentru fiecare răspuns corect (2x4 p.=8 p.)
Întrebarea 6	b, c, e (A); a, d (F) (5 p.) câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect (5x1p.=5 p.)
Întrebarea 7	B (A); a, c, d, e (F) (5 p.) câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect (5x1p.=5 p.)
Întrebarea 8	a, b, d (12 p.) câte 4 puncte pentru fiecare răspuns corect (3x4 p.=12 p.)
Întrebarea 9	a, b, d (12 p.) câte 4 puncte pentru fiecare răspuns corect (3x4 p.=12p.)
Întrebarea 10	a, c, d (12 p.) câte 4 puncte pentru fiecare răspuns corect (3x4p.=12p.)
Total: 100 puncte (90 p. + 10 p. din oficiu)	

TEST DE EVALUARE SUMATIVĂ

Numele și prenumele elevului: _____

Clasa: a XII-a

Marchează răspunsurile corecte:

- Simbolul cerc \bigcirc - răspuns unic (un singur răspuns este corect);
- Simbolul pătrat \square - răspuns multiplu (mai multe răspunsuri sunt corecte);
- Punctaj maxim 100 puncte. (90 p. + 10 p. din oficiu)

1. La Nașterea Domnului, o stea mare și luminoasă s-a arătat pe cer și a vestit lumii întregi că S-a născut Mesia. Despre stea știm că:

10 puncte

a) I-a călăuzit pe magi;

b) S-a oprit deasupra peșterii unde era Pruncul născut;

c) A fost o stea căzătoare.

2. Dragi copii, din Sfânta Scriptură aflăm: *Căci Prunc S-a născut nouă, un Fiu S-a dat nouă!* (Isaia 9, 5). Așadar cine este Iisus Hristos?

9 puncte

- a) Un om oarecare;
- b) Fiul lui Dumnezeu;
- c) Un personaj istoric.

3. Copii, voi știți că marele povestitor Ion Creangă a scris și poezii? Uitați ce ne spune el în poezia *Nașterea Mântuitorului: În Betleem colo-n oraș/ Dormeau visând locuitorii,/ Iar lângă turmă pe imas/ Stăteau de pază, treji,* _____ . Cine oare stăteau de pază? Ce cuvânt lipsește? Selectează răspunsul corect:

6 puncte

- O a) Păstorii;
- O b) Soldații;
- O c) Agenții de pază.

4. Mântuitorul ne spune că: *Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu înaintea Tatălui Meu, care este în ceruri* (Matei 10, 32). Te rog să stabilești valoarea de adevăr a următoarelor afirmații:

12 puncte

- a) Asemenea îngerilor, copiii vestesc Nașterea Domnului prin colinde;
- b) Colindele se cântă vara;
- c) Îngerii au vestit Nașterea Domnului cântând primul colind;
- d) Colindele ne amintesc de Nașterea Domnului.

Adevărat

Fals

5. În seara de Crăciun, la gura sobei, bunica ne povestește despre craii de la Răsărit care s-au închinat Pruncului Sfânt cu daruri alese. Care sunt darurile aduse de ei?

9 puncte

a) Aur;

b) Jucării;

c) Tămâie;

d) Smirnă.

6. Vă amintiți cu siguranță că sărbătoarea Crăciunului este un bun prilej de a fi vizitați de mulți oameni. Cine vine în casele noastre și ne aduce vestea Nașterii Domnului?

8 puncte

a) Poștașul;

b) Preotul;

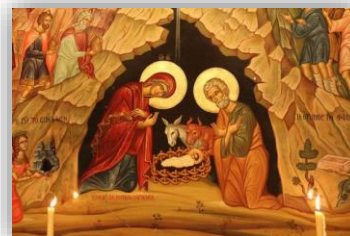
c) Colindătorii.

7. De când erați mici, părinții v-au povestit despre momentul venirii voastre pe lume. Și Mântuitorul a fost copil. În ce loc S-a născut El?

8 puncte

O a) Într-un castel?

O b) Într-o peșteră?

O c) Într-un hotel de lux?

8. Sărbătorile de iarnă sunt încărcate de datini și obiceiuri din vechime care au rezistat trecerii timpului. Prin care dintre ele se transmite vestea Nașterii Domnului?

8 puncte

O a) Plugușor;

O b) Colinde și cântece de stea;

O c) Sorcova.

9. Cred că ți-au plăcut versurile lui Ion Creangă. Uite ce spune el în altă strofă: *El, Fiul Domnului și Crai/ Al stelelor de farmec pline./ De-atunci cu drag, la voi, din Rai/ Cu fiecare _____ vine!* Găsește cuvântul care lipsește și bifează-l în casetă:

8 puncte

O a) Vară;

O b) Toamnă;

O c) Iarnă;

O d) Primăvară.

10. Cu ocazia Nașterii Domnului creștinii se bucură de prilejul de a sta cu toții împreună, în familie și de a povesti despre evenimentele ce au marcat cea mai caldă și duioasă sărbătoare. Cu siguranță îți amintești foarte bine și poți să stabilești valoarea de adevăr a următoarelor afirmații:

12 puncte

	Adevărat	Fals
a) Nașterea Domnului se numește și Crăciun;	☐	☐
b) Mântuitorul S-a născut în București;	☐	☐
c) Păstorii au primit vestea Nașterii de la înger;	☐	☐
d) Colindele ne amintesc de Nașterea Domnului.	☐	☐

BAREM DE NOTARE

Număr întrebare	Răspuns oferit
Întrebarea 1	a, b (10 p.) câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect (2x5 p.=10 p.)
Întrebarea 2	b (9 p.)
Întrebarea 3	a (6 p.)
Întrebarea 4	a, c, d (A); b (F) (12 p.) câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect (4x3 p.=12 p.)
Întrebarea 5	a, c, d (9 p.) câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect (3x3 p.= 9 p.)
Întrebarea 6	b, c (8 p.) câte 4 puncte pentru fiecare răspuns corect (2x4 p.= 8 p.)
Întrebarea 7	b (8 p.)
Întrebarea 8	b (8 p.)
Întrebarea 9	c (8 p.)
Întrebarea 10	a, c, d (A); b (F) (12 p.) câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect (4x3 p.=12 p.)
Total: 100 puncte	(90 p. + 10 p. din oficiu)

IV. RECOMANDĂRI PENTRU CONSTRUIREA NOILOR ACHIZIȚII

Capitolul prezintă **exemple concrete de activități de învățare** care permit atingerea competențelor din programa de clasa a XII-a.

O **activitate de învățare** reprezintă:

- ✓ o modalitate de organizare a activității didactice pentru a dezvolta o anumite competență specifică la nivelul elevilor;
- ✓ o modalitate concretă de implicare a elevului într-un ansamblu de sarcini de lucru, cu relevanță directă pentru competența vizată.

Proiectarea unei activități de învățare pentru ora de *Religie* pornește de la **întrebări** precum:

- Pentru ce competențe cheie aleg activitatea de învățare? Cum corelez competențele cheie cu competențele specifice din programa școlară?
- Cum proiectez sarcinile de învățare în vederea dezvoltării competențelor vizate?
- Ce modalități de organizare a învățării voi alege, în relație cu conținuturile vizate și cu resursele de care dispun?
- Cum voi asigura implicarea activă a elevilor în sarcinile propuse?
- Cum voi adapta activitatea la nevoile de cunoaștere și la interesele elevilor mei?
- Cum voi adapta activitatea la specificul cultului, la specificul comunității religioase în care trăiesc elevii?
- Cum voi valorifica experiențele personale ale elevilor, cu relevanță pentru domeniul educației religioase?
- Cum voi putea integra noile tehnologii în activitatea propusă?

Proiectul CRED – care vizează elaborarea de ghiduri metodologice pentru aplicarea la clasă a programelor școlare pentru învățământul primar și gimnazial – a propus un **descriptiv al activității de învățare**, care cuprinde următoarele elemente:

- competența specifică pentru care este folosită activitatea de învățare;
- condițiile și contextul necesare desfășurării activității;
- descrierea specifică a activității de învățare (succesiunea sarcinilor de lucru, modul de organizare a activității, resursele utilizate etc).

Chiar dacă actualele programe școlare pentru clasa a XI-a nu includ activități de învățare asociate competențelor (așa cum sunt prevăzute în programele școlare pentru învățământul primar și gimnazial), profesorii de liceu au experiența planificării activităților de învățare și a integrării lor în demersul didactic, prin intermediul documentelor de proiectare a unităților de învățare pe care le utilizează.

În vederea identificării și proiectării activităților de învățare, recomandăm:

- ✓ valorificarea sugestiilor metodologice din programele școlare de clasa a XI-a;
- ✓ valorificarea activităților propuse în manualele școlare de clasa a XI-a;
- ✓ utilizarea exemplelor oferite de alte lucrări de referință care abordează modul în care pot fi proiectate activități de învățare și instrumente de evaluare utile în dezvoltarea competențelor specifice, precum: *Reperle metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022* (care au sprijinit continuitatea cu procesul educațional desfășurat în gimnaziu), *Reperle metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023* și *Reperle metodologice pentru curriculumului la clasa a XI-a în anul școlar 2023-2024*.

V. ADAPTAREA LA PARTICULARITĂȚILE/CATEGORIILE DE ELEVI CU DIZABILITĂȚI

În acord cu Cadrul european DigCompEdu, a fost aprobat **cadrul de competențe digitale ale profesionistului în educație** (OME nr. 4159/2022), care descrie 22 de competențe digitale organizate în următoarele 6 domenii:

- utilizarea tehnologiilor digitale în comunicarea și interacțiunile profesionale ale cadrelor didactice cu colegi, elevi, alți actori educaționali;
- utilizarea, crearea și partajarea responsabilă a resurselor digitale;
- utilizarea eficientă a tehnologiilor digitale în diferitele etape ale procesului de predare-învățare.
- utilizarea strategiilor digitale pentru îmbunătățirea strategiilor de evaluare;
- valorificarea tehnologiilor digitale pentru implicarea activă a elevilor în învățare;
- facilitarea dobândirii competențelor digitale de către elevi.

Astfel, pentru a urmări dezvoltarea competențelor specifice din programa școlară de *Religie* corespunzătoare clasei a XI-a, profesorul are nevoie de competențe pentru a utiliza tehnologiile și resursele digitale:

- ✓ ca mijloace de comunicare didactică;
 - ✓ ca modalități de structurare a proceselor de predare-învățare-evaluare în forme și modalități inovative și flexibile, cu resurse variate;
- Integrarea optimă, critică și creativă a tehnologiilor și resurselor digitale în procesul educațional permite o mai bună **centrare pe elev și facilitează strategii didactice inovative** (ex. clasa inversată/*flipped classroom*, învățarea bazată pe proiect), care:
- ✓ implică elevul în activități de învățare diversificate;
 - ✓ facilitează accesul la o varietate de resurse informaționale;
 - ✓ permit abordarea unor sarcini de învățare care se bazează pe comunicarea între elevi și lucrul pe grupe;
 - ✓ cresc implicarea și autonomia elevului în propria învățare;
 - ✓ asigură premise pentru transferul achizițiilor de învățare în noi contexte;

Pentru identificarea, selectarea și adaptarea resurselor digitale de învățare, precum și pentru partajarea resurselor elaborate de profesori, recomandăm:

- <http://red-religie.ro/>
- <https://e-religie.ro/>
- <https://digital.educated.ro/>
- <https://digitaledu.ro/>
- <https://www.eduapps.ro/resurse-educationale/>

Nu în ultimul rând, utilizarea tehnologiilor și a resurselor digitale contribuie la:

- facilitarea unor abordări inovative de evaluare;
- monitorizarea constantă a progresului elevilor;
- oferirea de feedback rapid către elevi cu privire la rezultatele evaluării;
- autoevaluarea propriilor strategii de predare și adaptarea acestora la nevoile elevilor.

Prezentăm câteva exemple de modalități prin care activitatea de predare-învățare-evaluare la ora de *Religie* va putea fi adaptată la aspecte și condiții specifice.

Unul dintre principiile de proiectare curriculară care au fundamentat programele școlare este cel al flexibilității și al parcursului individual. Documentul *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național. Cadrul de referință al curriculumului național* menționează că acest principiu asigură premisele pentru **aplicarea contextualizată a programelor școlare, pentru proiectarea unor parcursuri de învățare personalizate**.

Astfel, activitățile de învățare pe care le proiectează profesorul de *Religie* trebuie să răspundă nevoilor diferitelor categorii de elevi: elevi cu ritm înalt de învățare, elevi care au nevoie de învățare remedială, elevi cu risc de abandon școlar etc.

Activitățile cu elevii cu CES la ora de Religie

Este necesară pentru acești elevi selectarea sarcinilor de învățare și a celor de evaluare potrivit nevoilor individuale ale fiecărui elev.

Pentru proiectarea învățării la nivelul acestor elevi este recomandat ca profesorul de *Religie* să colaboreze cu profesorul de sprijin în timpul activității.

Adaptarea activităților de învățare/evaluare pentru acești elevi poate presupune:

- ✓ utilizarea unor resurse de învățare cu grad mare de atractivitate, interactivitate/red-uri, care să vizeze în special competențe la nivel atitudinal și comportamental, corelate cu valorile religioase;
- ✓ eliminarea unor itemi cu nivel de dificultate amplu;
- ✓ construirea altor itemi specifici cu nivel mai redus de dificultate;
- ✓ oferirea unor modele de rezolvare a itemilor, cu rol de orientare și sprijin;

✓ asigurarea unui timp mai amplu de rezolvare a unei sarcini de lucru pentru elevii cu cerințe speciale, comparativ cu restul clasei;

VI. BIBLIOGRAFIE:

- Băncilă, V., Inițierea religioasă a copilului, Edit. Evrika, Brăila, 1994;
- Călugăr, D., Catehetica, Edit. I.B.M.B.O.R., București, 1984;
- Chirvasa, I., Educație religioasă a tineretului, Editura Axa, Botoșani, 2002;
- Cristea, S., Dicționar de pedagogie, Grupul Editorial Litera, Litera Internațional, Chișinău, 2000;
- Cucuș, C., Educație religioasă. Conținut și forme de realizare, Editura Polirom, București, 1996;
- Partenie, A., Pedagogie, Editura Eurostampa, Timișoara, 1999;
- Șebu, S., Metodica predării religiei, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2000;
- Timiș, V., Evaluarea-Factor de reglare și optimizare a educației religioase, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2003.
- ***Legea învățământului preuniversitar, nr. 198/ 04.07.2023
- ***Ordinul nr. 6731/2023 privind aprobarea Profilului de formare al absolventul
- ***Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022, învățământ liceal tehnologic special;
- ***Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023, învățământ liceal tehnologic special;
- ***Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XI-a ciclul inferior al liceului în anul școlar 2023–2024;
- ***Repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2019-2020, (<https://www.ise.ro/repere-metodologice>);
- ***Reperetele metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023, ([https://www.edu.ro/repere_metodologice_aplicare_curriculum_clasa_IX_an_scolar_2022_2023](https://www.edu.ro/repere_metodologice_aplicare_curriculum_clasa_IX_an_scolar_2022_2023;));
- ***Biblia sau Sfânta Scriptură, tipărită cu binecuvântarea Prefericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2013;
- ***Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilia a VIII-a la Facere, în colecția P.S.B, vol. 21, Edit. I.B.M.B.O.R., București, 1989.
- https://e-religie.ro/programe-scolare-la-disciplina-religie/programe-scolare-pentru-disciplina-religie-cultul-ortodox-clasele-ix-xii-si-pentru-scolile-de-arte-si-meserii_aprobata-prin-ordin-al-ministrului-educatiei-nationale-nr-5230-01-09-2008/
- https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2023/preuniversitar_root/repere_metodologice_XI/invatamant_liceal/REPERE_METODOLOGICE_RELIGIE_CULTE_LB_RO_MANA_2023_2024_CLS_XI.pdf

AUTORI:

Coordonator ME - MITRAN LIANA MARIA

Cadru didactic	Unitatea școlară de proveniență
Iuliana Gheorghe	Inspectoratul Școlar Județean Dolj
Florentina-Mariana Cornea	Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sf. Vasile”, Craiova